

Komunikacija gluhih in naglušnih

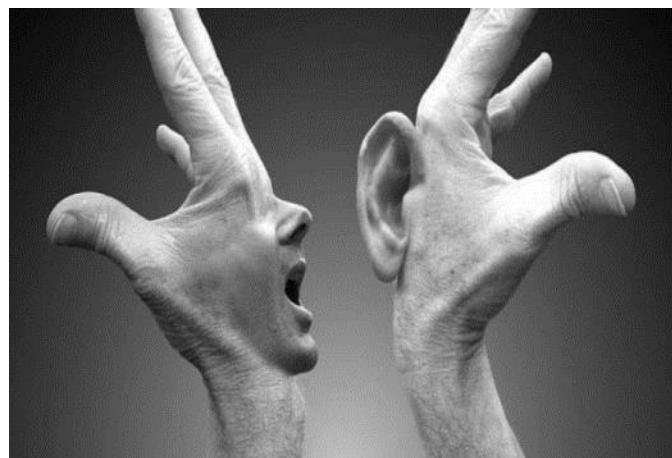
Srednja zdravstvena Šola Celje

Ipavčeva 10

Celje, 3000

KOMUNIKACIJA GLUHIH IN NAGLUŠNIH

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICI: Tadeja Lisec, 2. d
Nehra Muharemović, 2. d

MENTORICA: Cvetka Pangerl,
dipl. m. s., mag. manag.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2016

Komunikacija gluhih in naglušnih

Srednja zdravstvena Šola Celje
Ipavčeva 10
Celje, 3000

KOMUNIKACIJA GLUHIH IN NAGLUŠNIH

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICI: Tadeja Lisec, 2. d
Nehra Muharemović, 2. d

MENTORICA: Cvetka Pangerl,
dipl. m. s., mag. manag.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2016

Komunikacija gluhih in naglušnih

»PRIJAZNOST JE JEZIK,
KI GA LAHKO SLIŠIJO GLUHI
IN BEREJO SLEPI.«

(MARK TWAIN)

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	1
1.1 Namen naloge	1
1.2 Cilji naloge	1
1.3 Vzorec	2
1.4 Hipoteze.....	2
1.5 Metode dela	3
2 OSREDNJI DEL	4
2.1 Pomen sluha	4
2.2 Gluhota	5
2.3 Naglušnost	5
2.3 Komunikacija gluhih in naglušnih.....	6
2.4 Načini komunikacije z gluho in naglušno osebo	7
2.3 Kretanje	8
2.6 Šolanje in zaposlovanje gluhih ter naglušnih	9
3 EMPIRIČNI DEL.....	10
3.1 Razlaga grafov in hipotez.....	13
3.1.1 Hipoteza 1	14
3.1.2 Hipoteza 2	15
3.1.3 Hipoteza 3	17
3.1.4 Hipoteza 4	18
3.1.5 Hipoteza 5	21
4 SKLEP.....	22
5 LITERATURA	24
6 PRILOGA.....	26

KAZALO GRAFOV

Grafikon 1: Spol anketiranih oseb.....	10
Grafikon 2: Starost anketiranih oseb.....	11
Grafikon 3: Status anketirancev	12
Grafikon 4: Kdo je naglušna oseba?.....	13
Grafikon 5: Kdo je gluha oseba?.....	14
Grafikon 6: Ste že imeli stik z gluho ali naglušno osebo?	15
Grafikon 7: Sodelovanje zdravstvenih delavcev z gluhami in naglušnimi	17
Grafikon 8: Sodelovanje sošolcev z gluhami in naglušnimi.....	18
Grafikon 9: Izkoriščanje zdravstvenega statusa gluhih in naglušnih	21

KAZALO TABEL

Tabela 1: Označite z oceno od 1 do 5 vaše mnenje, o sodelovanju in pomoči gluhim ter naglušnim ljudem	16
Tabela 2: Označite z oceno od 1 do 5 vaše mnenje, o sodelovanju in pomoči gluhim ter naglušnim ljudem	16
Tabela 3: Z (X) označite, kako ocenjujete navedene trditve	19
Tabela 4: Z (X) označite, kako ocenjujete navedene trditve	20

KAZALO SLIK

Slika 1: Prikaz, vsega kar gluh ali naglušen ne zmore slišati.....	4
Slika 2: Nejasnost v svetu gluhih in naglušnih, zaradi slabe komunikacije.....	6
Slika 3: Znakovni jezik	7
Slika 4: Znakovna abeceda enoročna in dvoročna	8
Slika 5: Pripomočki za gluhe in naglušne	9

POVZETEK

Spoznavanje drugačnih ljudi, ki pa v resnici niso drugačni, je zanimivo. Ob tej misli se tudi mi učimo, da je življenje gluhih in naglušnih podobno kot pri ostali populaciji, kljub pomanjkanju enega izmed čutil. Zaradi njihovega drugačnega razvoja in načina življenja nasploh, si lahko ljudje ustvarijo lastno mnenje, ki pa včasih ni realno. Tako lahko delamo krivico ljudem, ki so šibkejši člen v družbi. Eden iz med povodov za nastanek te raziskovalne naloge je bil tudi ta, da spoznava realno življenje gluhih in naglušnih. V raziskovalni nalogi sva se poglobili v življenje gluhih in naglušnih ljudi. Zanimalo naju je mnenje dijakov Srednje zdravstvene šole Celje in zaposlenih medicinskih sester. Vprašalnik sva razdelili okoli 155 anketirancem. Gluhota in naglušnost v sodobnem času prepoznavna, saj je imelo 51% anketirancev že stik z gluho ali naglušno osebo.

Ključne besede: gluhota, naglušnost, komunikacija

ABSTRACT

Getting to know other people who are really different is interesting. Thus we also learn that life of deaf and hard of hearing is similar to the rest of population despite the lack of one of the senses. Due to their different development and lifestyle in general people can make their own opinion, but sometimes it is not realistic. We can cause injustice to people who are the weakest link in society. One of the reasons for this research work was also to recognize the real life of deaf and those who are hard of hearing. In the research work we deepen into the life of deaf and hard of hearing people. We were interested in the opinions of students of Secondary School of Nursing Celje and staff nurses. The questionnaire was distributed to about 155 respondents. Deafness and hard of hearing are nowadays recognized, since 51 % respondents have already come into contact with deaf or hard of hearing people.

Keywords: deafness, hard of hearing, communication

1 UVOD

Kaj je vrednota življenja? To je vprašanje, ki se pojavi v mislih skoraj vsakega človeka. V današnjih časih je za nekatere ljudi vrednota bogastvo, za druge ljubezen, za mnoge pa zdravje, katerega nismo vsi deležni v življenju. Življenje nam pokloni različne izkušnje, spremnosti, vrline ter darove. En izmed teh darov je tudi sluh, katerega ni vsakdo deležen. Takšni ljudje so gluhi ali naglušni. Dejstvo, da človek ni prejel daru sluha, se predvsem pozna pri zmanjševanju razumevanja govora ter vpliva na govorno produkcijo, jezikovne sposobnosti ter kakovost glasu (Zbornik, 2013/2014).

1.1 Namen naloge

Namen najine raziskovalne naloge je bil spoznavanje življenja gluhih in naglušnih, anektiranje dijakov naše šole ter zaposlenih, ki se vsakodnevno soočajo z ljudmi s to problematiko, ter informiranje, bralcev najine raziskovalne naloge o vseh problemih s katerimi se soočajo gluhi in naglušni, tako med šolanjem, zaposlovanjem kot tudi v zasebnem življenju. Hoteli sva izvesti tudi kratek intervju z gluho dekllico, ampak ni želeta sodelovati.

1.2 Cilji naloge

»Včasih je bila gluhotra kot gobavost kožna bolezen, ki se je izogiba vsak, kdor je prišel z njo v stik« (Jakopič, 1993). Z najino raziskovalno nalogo sva dokazali, da današnji pogledi na gluhototo in naglušnost niso več enaki tistim iz zgodovine, kajti niso več tako ostri in diskriminatorni. Poskušali sva se vživeti v njihovo življenje, način komunikacije, izobraževanja ter zaposlovanja. Največji cilj za naju je bil, da izzoveva mlade oz. mladostnike do te mere, da tudi sami nekaj naredijo oz. če že ne sedaj v mladosti, pa kasneje v starejših letih z namenom, da se spremeni naš odnos slišečih ljudi do gluhih in naglušnih in pa tudi, da poskrbimo za boljše pogoje za gluhe in naglušne ljudi.

1.3 Vzorec

Najina raziskovalna naloga je delana na tematiko gluhih in naglušnih ljudi. V raziskovalno nalogu sva vključili tudi anketni vprašalnik, na katerega so odgovorili dijaki tretjega in četrtega letnika Srednje zdravstvene šole Celje, ki je po najinem mnenju že imeli kdaj stik z gluhami in naglušnimi. Prav tako sva anektirali zdravstvene delavce. Anketni vprašalnik je obsegal splošne podatke 157 anketirancev, od tega 63 zdravstvenih delavcev in 94 dijakov SZŠCE, in pa predznanje o tem, če sploh vedo, kdo so gluhi in naglušni ljudje. Preverili sva tudi, ali so že imeli kdaj stik z njimi. Na koncu pa sva hoteli izvedeti, kakšno je njihovo mnenje o sodelovanju določenih strokovnih delavcev, sorodnikov ali priateljev oziroma sošolcev z gluhami in naglušnimi, ter kakšni so njihovi pogledi na trditve, ki sva jih zastavili. Tako sva spoznali odnos, razmišljanje in predznanje anketirancev o gluhih in naglušnih ljudeh.

1.4 Hipoteze

Postavili sva si 5 hipotez:

- Hipoteza 1: Dijaki v večjem odstotku kot medicinske sestre odgovarjajo na vprašanje, kdo je gluha oseba, z odgovorom: "Oseba, ki ne sliši nič."
- Hipoteza 2: Več kot dvetretini anketiranih ni imelo še nikoli stika z gluho ali naglušno osebo.
- Hipoteza 3: Medicinske sestre v večji meri kot dijaki menijo, da zdravstveni delavci odlično sodelujejo z gluhami in naglušnimi osebami.
- Hipoteza 4: Manj kot polovica vseh anketiranih meni, da gluhi in naglušni zelo slabo sodelujejo s sošolci.
- Hipoteza 5: Največ anketiranih dijakov meni, da gluhi in naglušni ljudje izkoriščajo svoje zdravstveno stanje.

1.5 Metode dela

1.5.1 Delo z literaturo in internetom

Z iskanjem gradiva sva pričeli v knjižnici Srednje zdravstvene šole Celje, zaradi pomanjkanja gradiva sva nadaljevali v Osrednji knjižnici Celje in tudi v knjižnici Šentjur. Zelo veliko informacij, podatkov in virov pa sva našli na internetu, in sicer predvsem v diplomskih nalogah ter v doktorskih disertacijah.

1.5.2 Anketiranje

Anketni vprašalnik je sestavljen iz 6 anketnih vprašanj in dveh anketnih tabel. Na anketni vprašalnik so odgovarjali dijaki Srednje zdravstvene šole Celje in zdravstveni delavci. Večina težav se je pojavila pri ročno rešenih anketah, katere smo z mentorico predhodno natisnile in razdelile med dijake. Manj težav je bilo pri večinoma pravilno rešenih anketah zdravstvenih delavcev, katero so reševali na spletni strani 1ka spletne ankete.

1.5.3 Intervju

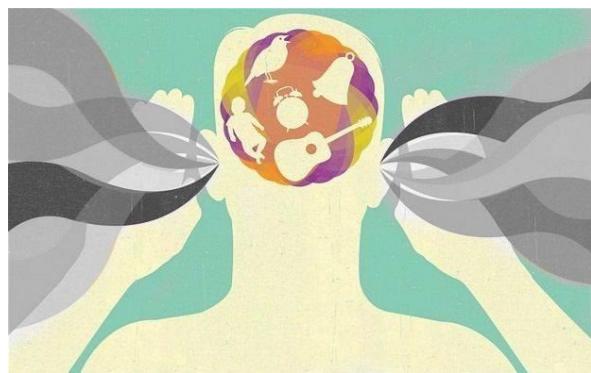
»Intervju je posebna vrsta raziskovalnega pogovora, namenjenega javnosti. Največkrat ga uporabljo novinarji, za pogovor z zanimimi osebami. V intervjuju sodelujeta vpraševalec in interjuvanec. Vpraševalec se na intervju skrbno pripravi, vendar pa se mu ni treba strogo držati predvidenih vprašanj, temveč se lahko na posebno zanimive ali nepričakovane izjave sproti odziva z dodatnimi vprašanji. Vpraševalec neposredno ne komentira odgovorov, zato je v intervjuju navadno več informacij, opisov in ugotovitev, kakor pa razlag in utemeljitev« (Vrščaj, Drole, 2001).

Želeli sva izvesti intervju z gluho deklico. Zato sva prosili deklico, ki je gluha za nekaj minut časa, ki nama bi ga posvetila, saj bi s tem še bolj razširili najin pogled na življenje gluhih in naglušnih ljudi. Na žalost je ta oseba intervju kasneje odpovedala zaradi neznanega razloga.

2 OSREDNJI DEL

2.1 Pomen sluha

Stari pregovor pravi: »Kdor hoče slišati, mora slišati z dušo!« Sluh je nasploh pomemben del našega vsak dana, omogoča nam sprejemanje informacij, s tem tudi sporazumevanje, užitek ob poslušanju glasbe, ali le preprosto poslušanje življenja okoli nas. Zvoki, ki jih slišimo nastajajo z valovanjem, ki ga zazna človeški organ za sluh. Današnja populacija se pogosto sooča s problemi ter težavami s sluhom. Le del teh pa nosi slušni aparat. Težave s sluhom ima dan danes vse več ljudi. Da pa starost ni povezana z izgubo sluha, nam dokazujejo informacije, da ima te težave vedno več mladih ljudi. Izguba sluha povzroči, da ne sledimo več popolnoma tempu življenja, kar lahko pripelje do občutka izoliranosti, izčrpanosti in osamljenosti. Ko opazimo težave s sluhom, je pomembno, da ukrepamo čim hitreje, ker naglušnost in gluhotra vplivata na kakovost našega življenja. Za rešitve teh težav obstajajo pripomočki, kot so slušni aparati ter različni medicinski posegi. Ti posegi ter pripomočki pripomorejo k izboljšanju sporazumevanja in s tem k boljši kakovosti življenja. Seveda pa moramo vedeti, da ne povrnejo normalnega sluha, kateri nam je večini "položen" v zibelko. »Sicer pa je človekov slušni sistem občutljiv v območju od 20 do 20000 Hz. Območje med 500 in 4000 Hz je pomembno za zaznavo in razumevanje govora. Človek ne zmore slišati vseh zvokov: zelo visoki in zelo nizki toni so zunaj našega praga sluha. Prav tako ne zmore poslušati preglašnih zvokov zaradi praga bolečine, ki je okoli 120 Db« (Brumec, Groegl, idr., 2010).

Slika 1: Prikaz, vsega kar gluh ali naglušen ne zmore slišati

2.2 Gluhota

Ne predstavljamo si, kako je gledati z zaprtimi očmi nekaj lepega, prav tako ne znamo razumeti, kako slišati nekaj lepega brez tega, da slišimo. Ampak če znamo na življenje gledati z dušo in poslušati s srcem, je vse to dostopno tudi za ljudi, ki teh dveh čutov nimajo. Ampak življenje jih nauči, da tega sploh ne potrebujejo, če hočejo živeti lepo življenje. Vsekakor pa je rahlo oteženo in včasih bolj naporno kot pa za nas slišeče in ljudi dobrega vida. Gluhota je nevidna motnja, ki je ljudje ne opazijo, dokler ne pridejo v stik z gluhim človekom (Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenija, 1999).

Za gluhototo ni splošno sprejete definicije, zato jo je nemogoče opisati z eno samo definicijo. Vzroki so različni, vključno z nesrečami, dednostjo, boleznimi in poškodbami. Gluhota sama je označena kot nezmožnost slišati in razumevati govor, zvoke, piske, šume itd., s slušnim organom. In sicer je nevidna motnja, ki jo ljudje ne opazijo, dokler ne pridejo v kontakt s človekom. «Gluh je človek, ki ima sluh prizadet do te mere, da mu je razumevanje govora tudi s slušnim aparatom onemogočeno» (Moores, 1978).

2.3 Naglušnost

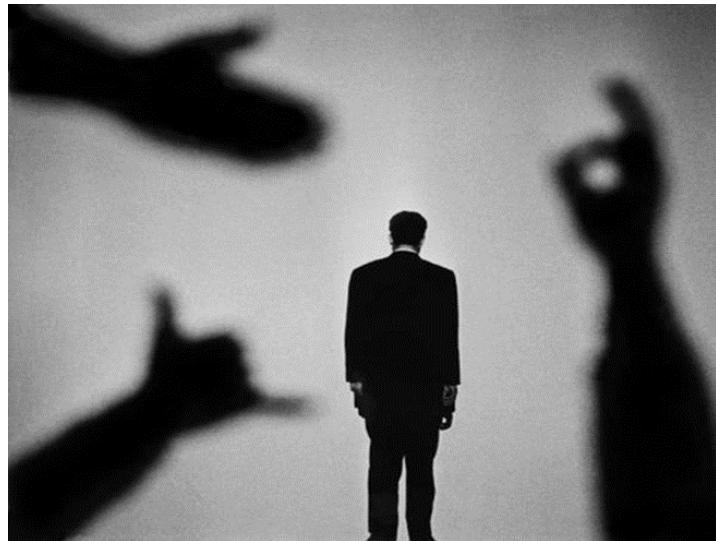
Naglušni ljudje živijo včasih nekoliko drugače, vendar nikakor manjvredno od ostale populacije. Čeprav je življenje slišečih, včasih bolj bogato od življenja naglušnih, je tudi za naglušne življenje polno sreče, produktivnosti, ustvarjalnosti in življenjskih dobrin.

Naglušnost je nevidna invalidnost, ki ni samo telesna poškodba, ampak vključuje tudi psihično pomanjkanje slušnega doživetja. Naglušne osebe so osebe, ki imajo okvaro sluga od 40 do 80 decibelov (dB). S takšnimi osebami je sporazumevanje nezanesljivo in je razvoj njihovega govora bistveno moten.»Naglušen pa je človek, ki ima sluh prizadet do te mere, da mu je razumevanje govora oteženo, vendar ne preprečeno» (Moores, 1978).

2.3 Komunikacija gluhih in naglušnih

Gluhi človek zmore vse, samo slišati ne. To je posledica slabe komunikacije v življenju gluhih in naglušnih, kar včasih privede do zmede med samim sporočevalcem in prejemnikom informacije. Tisti, ki daje informacije, mora biti potrežljiv, predvsem pa mora vedeti, kako najlažje in najboljše predati informacijo ljudem s problematiko slabega sluha. Pri gluhih ljudeh je komunikacija malo drugačna kot pri slišečih ljudeh. Gluhi ne slišijo in ne morejo slediti jeziku okolja, v katerem živijo, zato uporabljajo svoj jezik. To je znakovni jezik, ki je njihov naravni jezik in kjer namesto besed uporabljajo kretanje. Kretanje so sestavnji del znakovnega jezika, kjer pri izražanju najrazličnejših vsebin uporabljajo roke, telo, obraz in glavo.

Za gluhe je pomembna vsaka informacija in dandanes je do nje lažje priti kot nekoč. Pri tem ima pomembno vlogo svetovni splet, saj lahko preko interneta vsakdo pridobi veliko znanja. Internet bo gluhim spremenil svet. Res, da ne more nadomestiti telefona, toda ni daleč dan, ko bomo lahko prek svetovnega spleta kupovali karte za vlak in se tako izognili nesporazumom s prodajalci. Takšnih podobnih primerov bo vedno več in prav je tako, da poskrbimo za vse ljudi, pa če tudi je to z elektroniko in novo tehnologijo, katero razvija človek v prid ljudstva (Kastelec, 2016).

Slika 2: Nejasnost v svetu gluhih in naglušnih, zaradi slabe komunikacije

2.4 Načini komunikacije z gluho in naglušno osebo

Način komunikacije z gluhim in naglušnim človekom poteka na drugačen način, zato imamo nekaj vodil, ki nas vodijo do boljše in lažje komunikacije in sporazumevanja.

Komunikacija z gluho osebo:

- počasi razločno, pomembna je mimika obraza;
- tempo govora naj bo normalen, poudarek je na počasnejšem in razumljivem, oblikovanju glasov, vendar ne preveč poudarjeno;
- gluhemu sogovorniku vedno gledamo v obraz;
- v primerni oddaljenosti, saj komunikacija najbolje poteka v običajni govorni bližini;
- v primeru nerazumevanja sporočilo še enkrat ponovimo ali zapišemo na papir;
- v primeru nerazumevanja ponovimo v preprosti slovenščini ali pokličemo tolmača;
- spoštujemo identiteto gluhega;
- za komunikacijo si vzemimo več časa in potrpežljivosti ter prijaznosti ne odločamo v imenu gluhe osebe, le ta se naj sama odloči, kaj je pomembno. (Kastelec, 2016).

Z naglušno osebo komuniciramo:

- Jasno;
- razločno in ne prehitro ali prepočasi;
- naglušna oseba zna poslušati, težave ima pri sprejemanju posameznih glasov, ki so manj zveneči (b in p sta zelo podobna);
- mnoge naglušne osebe opazujejo tudi mimiko obraza in berejo z ustnic.

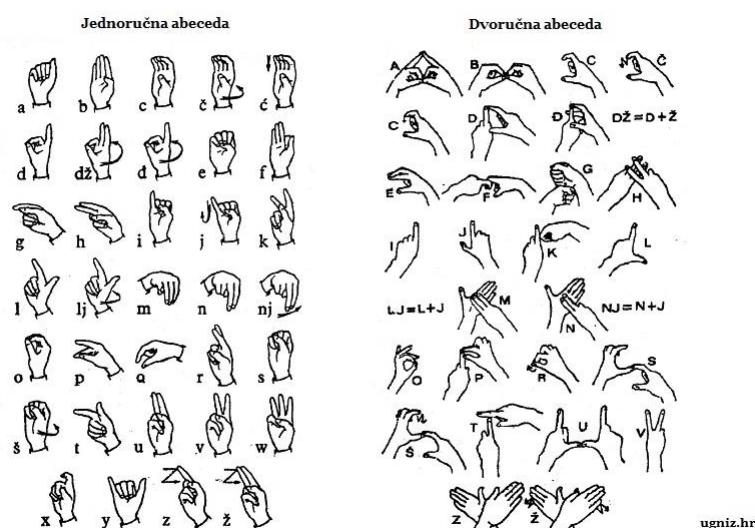
Slika 3: Znakovni jezik

2.3 Kretanje

»Znakovni jezik je način sporazumevanja večine odraslih ljudi, kadar se družijo z drugimi gluhi ali slišečimi, ki obvladajo znakovni jezik. Osnovni element znakovnega jezika niso besede, ampak kretnje, mimika, prstna abeceda in odgledovanje« (Lobnik Zorko, 1999).

»Kretnje lahko klasificiramo v naravne in izvedene. Med naravne kretnje uvrščamo kazalne (tiste, ki predmet kažejo, bodisi da je prisoten ali odsoten), risarke (tiste, ki posnemajo obliko) in imitirajoče (tiste, kjer je ohranjena značilnost pojma, ki se imitira, prav tako kot tiste, kjer se je značilnost že izgubila in je le še kod, katerega izvor pa predstavlja imitirajoč gib). Izvedene kretnje pa predstavljajo dogovorjeni gibalni znaki, ki predstavljajo stavek, misel kot celoto« (Savić v Košir, 1993).

Znakovni jezik je kompleksen, struktura jezik je »živi« jezik, tako, kot so to govorni jeziki. Kot se pri govornih jezikih spreminja in pojavljajo nove besede, tako se tudi v znakovnem jeziku porajajo vedno nove, ki izpodrivajo oziroma dopolnjujejo stare. Znakovni jezik je visoko ekspresivni jezik, s katerim lahko izražamo čustva in občutke.

Slika 4: Znakovna abeceda enoročna in dvoročna

2.6 Šolanje in zaposlovanje gluhih ter naglušnih

»Motnje v procesu informacij gredo največkrat v škodo motenega, ker ima manj izkušenj in je največkrat tudi v podrejeni vlogi.« Eden iz med naših pogojev za boljši standard življenja je informiranost in izobrazba. Za slišeče ljudi to skoraj ni problem, ker poslušamo, slišimo in spremljamo novice, informacije in znanje skoraj na vsakem koraku v življenju, za gluhe in naglušne osebe pa je ta del zelo otežen. Zato je za njihovo šolanje poskrbljeno na veliko načinov. Osnovnošolci, dijaki ter študenti imajo tudi ugodnosti in privilegije, en izmed njih je status s posebnimi potrebami, prilagoditve šolskih dejavnosti, ki so zapisane kot pravice gluhih in naglušnih ljudi, ter pravice do uporaba tehnologije v procesu izobraževanja, katera jim močno olajša samo šolanje. To tehnologijo imajo takšni ljudje osebno (slušni aparat, pisalni telefon, videotelefon itd.) lahko pa tudi ponujeno v samih izobraževalnih zavodih (računalniška tehnologija, ojačitvena slušalka, VELOTEJP, aparat s frekvenčno modulacijo) (Ašenberger, 2009).

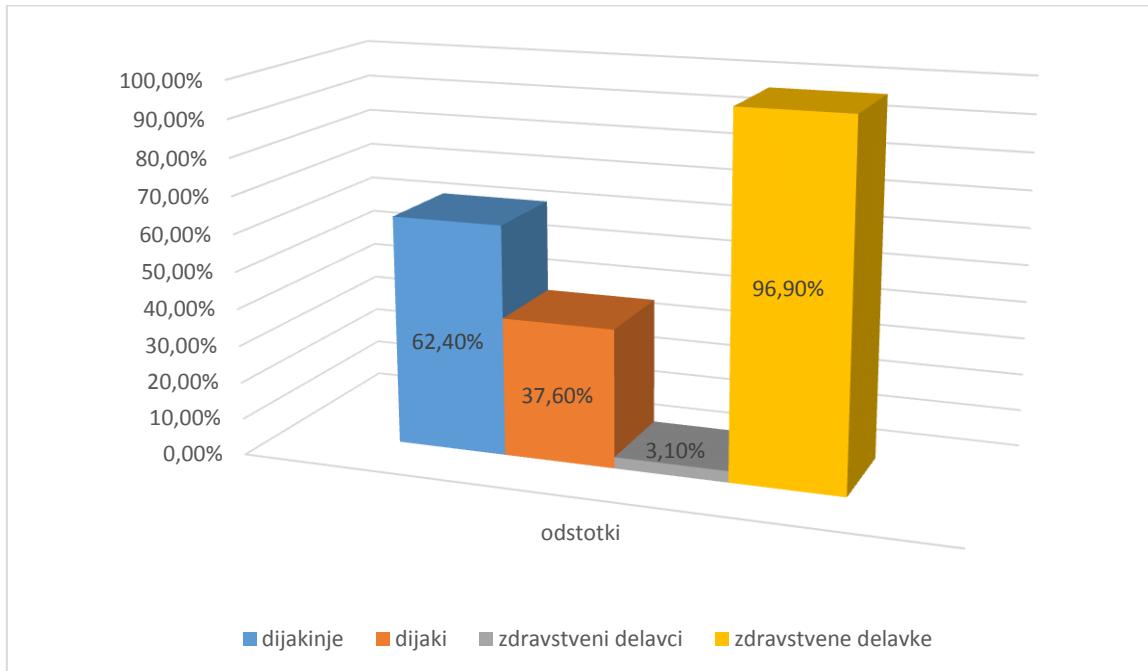
Zaposlovanje v Sloveniji gluhih in naglušnih ljudi poteka postopno in bolj počasi. Najprej se mora gluha ali naglušna oseba prijaviti na zavod za zaposlovanje. Prijava se na območni službi, kjer ima stalno prebivališče. Prijava v evidenco brezposelnih oseb je predpogoj za uveljavljanje pravic iz zavarovanja za primer brezposelnosti, pa tudi za pridobitev statusa invalida in pravice do zaposlitvene rehabilitacije, poklicnega svetovanje ter vključitve v programe aktivne politike. Brezposerne gluhe in naglušne osebe obravnavajo na Zavodu RS za zaposlovanje po Zakonu o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Ašenberger 2009).

Slika 5: Pripomočki za gluhe in naglušne

3 EMPIRIČNI DEL

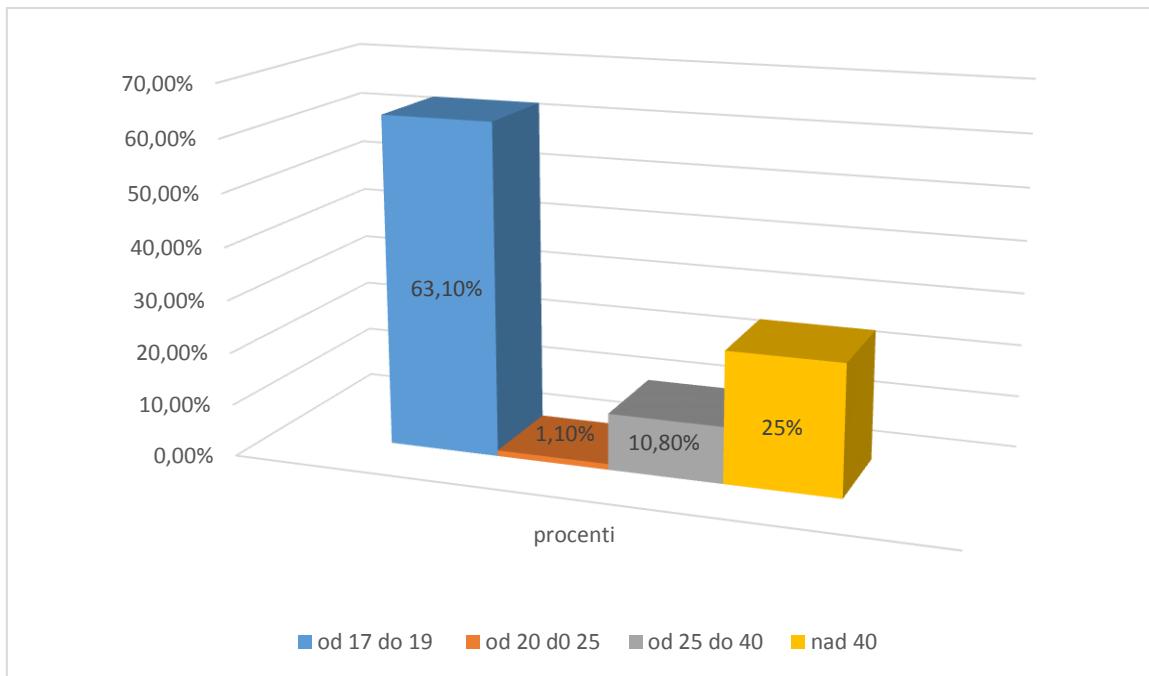
V nadaljevanju raziskovalne naloge sva raziskali demografske podatke, prikazane v grafih 1,2 in 3. Grafi in tabele, ki sledijo pa se nanašajo na hipoteze ter na ostala anketna vprašanja.

Grafikon 1: Spol anketiranih oseb

Anektirali sva 157 anketirancev, od tega 120 žensk in 37 moških. Pri tem sva ugotovili, da je bilo 62 zdravstvenih delavk in 2 zdravstvena delavca, ter 35 dijakov in 58 dijakinj. Poleg spola anketirancev sva ugotovili tudi, da je v zdravstvu zaposlenih nekaj več žensk kot moških, kar je razvidno tudi iz grafa 1. To velja pripisati tradicionalno ženskemu poklicu.

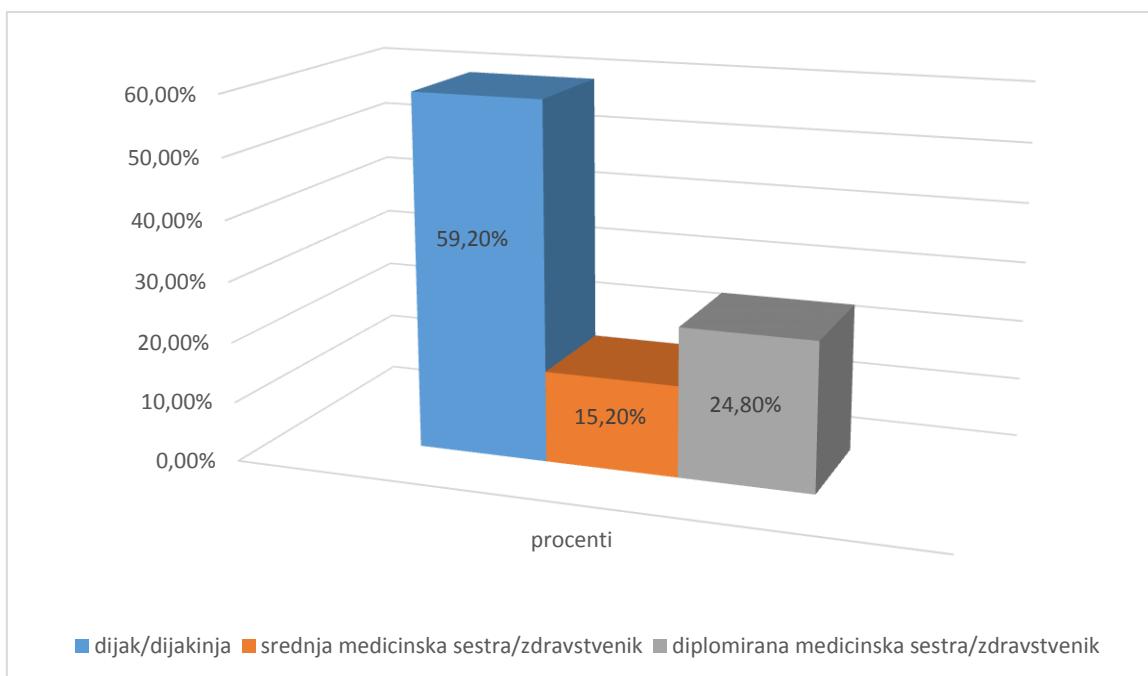
Komunikacija gluhih in naglušnih

Grafikon 2: Starost anketiranih oseb

Ciljne skupine starosti nisva izbrali, kajti imava anketiranice stare vse od 17 in višje od 40 let. Največ je anketiranih dijakov, ki so stari med 17 in 19 letom. To so dijaki 3. in 4 letnika. Tem sledi število anketirancev, ki so stari nad 20 let. Z leti se povečuje tudi število anketiranih zdravstvenih delavcev. Opazimo lahko, da je več dijakov rešilo vprašalnik kot zdravstvenih delavcev starih nad 40 let.

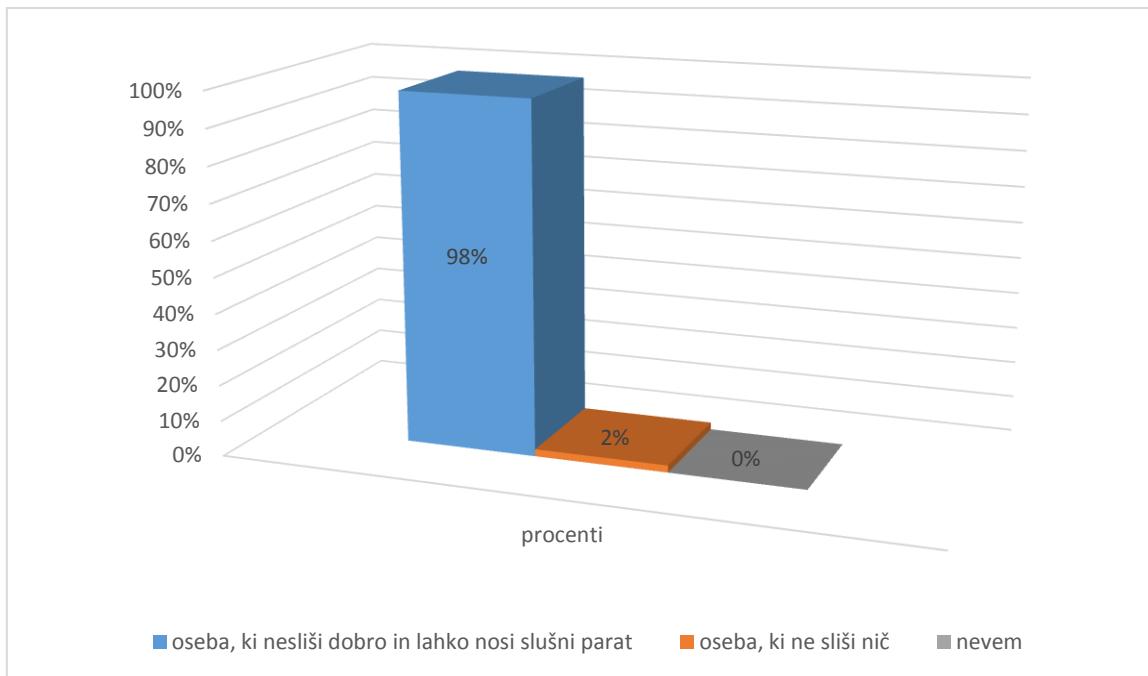
Komunikacija gluhih in naglušnih

Grafikon 3: Status anketirancev

Največ izmed anketirancev je dijakov, sledi jim status diplomiranega medicinskega osebja in srednje medicinske sestre ter zdravstveniki, katerih je 15%. Rezultat je odvisen tudi od števila dijakov, saj se večina anketirancev srednješolcev. Ob enem pa lahko opazimo, da vedno več ljudi teži k višji izobrazbi, saj je nekaj procentov več diplomiranega zdravstvenega kadra, ki je bil anketiran od srednjih medicinskih sester/zdravstvenikov, po čem takem lahko sklepamo, da so diplomirane medicinske sestre in zdravstveniki bolj odprti za reševanje anket.

3.1 Razlaga grafov in hipotez

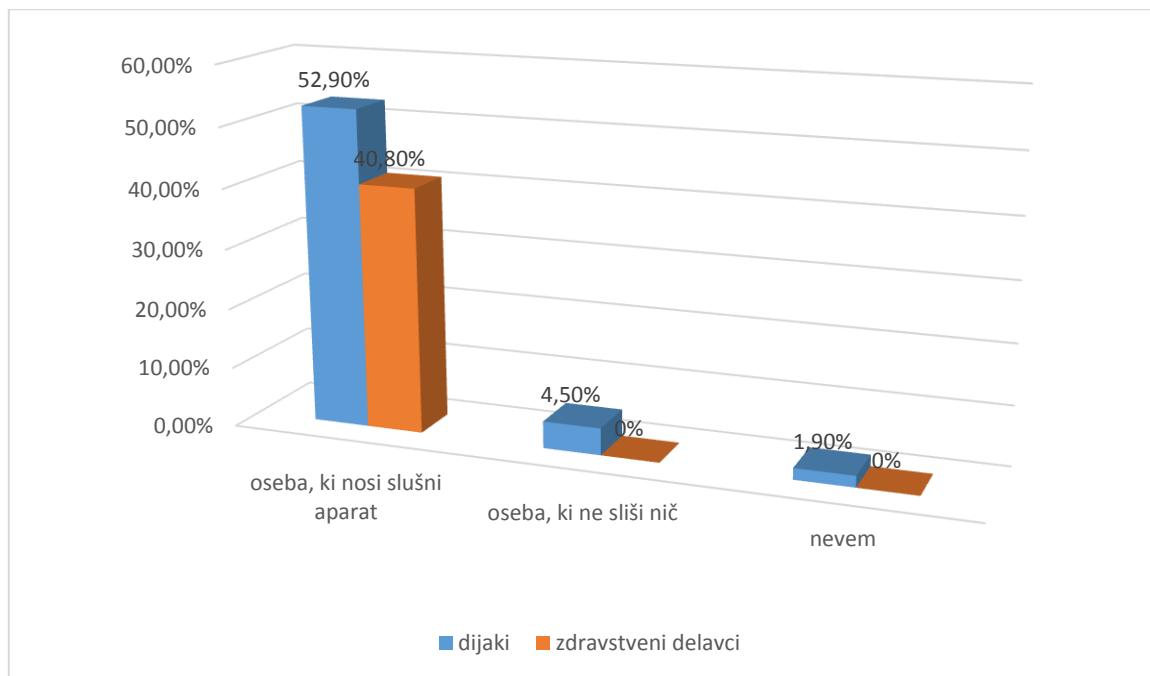
Grafikon 4: Kdo je naglušna oseba?

157 anketirancev je pravilno odgovorilo na vprašanje, kdo je naglušna oseba, to kaže na že prisotno predznanje ali pa le dobro splošno razgledanost. Le 2% anketiranih je odgovorilo narobe.

3.1.1 Hipoteza 1

Dijaki v večjem odstotku kot zdravstveni delavci odgovarjajo na vprašanja: "Kdo je gluha oseba?" z odgovorom "Oseba, ki ne sliši nič".

Hipotezo 1 sva preverili s pomočjo vprašanja "Kdo je gluha oseba?". Glede na graf, ki prikazuje odgovore na vprašanje, kdo je gluha oseba, je najina prva hipoteza potrjena, saj so dijaki v večji meri odgovorili z odgovorom oseba, ki ne sliši nič. To je posledica tega, da je bilo več anektiranih dijakov kot pa zdravstvenih delavcev. Glede na to, da je bilo deset napačnih odgovorov, sklepava, da je to posledica pomanjkanja predznanja in izkušenj dijakov o gluhih in naglušnih osebah. Predvidevali sva tudi, da bodo vsi odgovori zdravstvenih delavcev pravilni, saj so v vsakodnevnem stiku z osebami s takšno problematiko. Rezultati hipoteze so razvidni iz grafa 4.

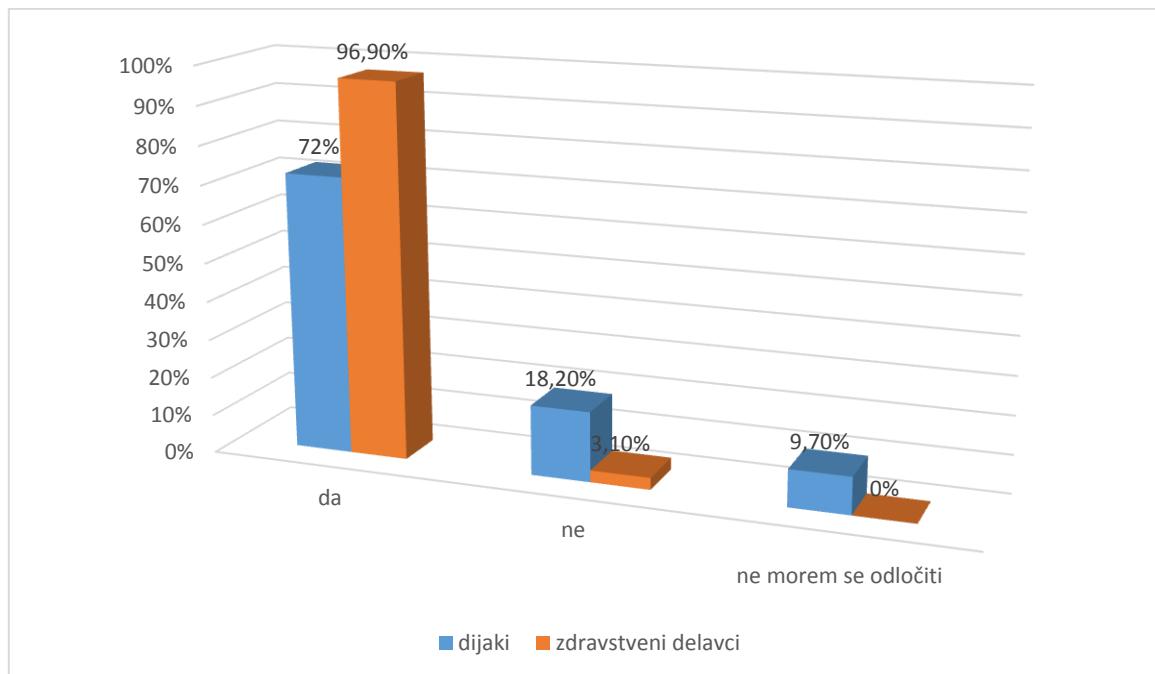
Grafikon 5: Kdo je gluha oseba?

Z dobljenimi rezultati, sva potrdili hipotezo 1.

3.1.2 Hipoteza 2

Več kot dvetretini anektiranih ni imelo nikoli stika z gluho ali naglušno osebo.

Najina druga hipoteza obsega 2/3 vseh anketirancev, ki naj bi odgovorili na vprašanje »Ali ste že imeli stik z gluho ali naglušno osebo?« z odgovorom ne. To hipotezo sva morali zavrniti, kajti več kot 3/4 anketirancev je že imelo stik z gluho ali naglušno osebo. Presenečeni sva bili nad številom odgovorov, da se ne morejo odločiti, pri čemer sklepava, da so verjetno že imeli stik z njimi, ampak se srečanja ne spomnijo natančno ali pa da sklepajo, da so že imeli stik z gluho ali naglušno oseba, ampak jo ne morejo pravilno opredeliti v skupino gluhih ali naglušnih.

Grafikon 6: Ste že imeli stik z gluho ali naglušno osebo?

Ta graf vsebuje rezultate, katere sva uporabili za drugo hipotezo in na podlagi tega hipotezo tudi zavrnili.

Komunikacija gluhih in naglušnih

Prikaz odgovorov zdravstvenih delavcev

Tabela 1: Označite z oceno od 1 do 5 vaše mnenje, o sodelovanju in pomoči gluhim ter naglušnim ljudem

	Zelo slabo	Slabo	Dobro	Prav dobro	Odlično
<i>Strokovni delavci</i>	0%	0%	1,6%	35,9%	62,5%
<i>Vzgojitelji</i>	0%	9,3%	15,8%	68,7%	6,2%
<i>Učitelji v osnovne šole</i>	0%	0%	70,0%	14,1%	10,9%
<i>Zdravstveni delavci</i>	0%	9,4%	28,1%	20,3%	42,2%
<i>Delodajalci</i>	0%	0%	96,9%	3,1%	0%
<i>Starši</i>	0%	0%	0%	28,1%	71,9%
<i>Sošolci</i>	3,1%	25,0%	40,6%	20,4%	10,9%
<i>Skupaj</i>	100%	100%	100%	100%	100%

Urejeni zbrani podatki, odgovorov dijakov

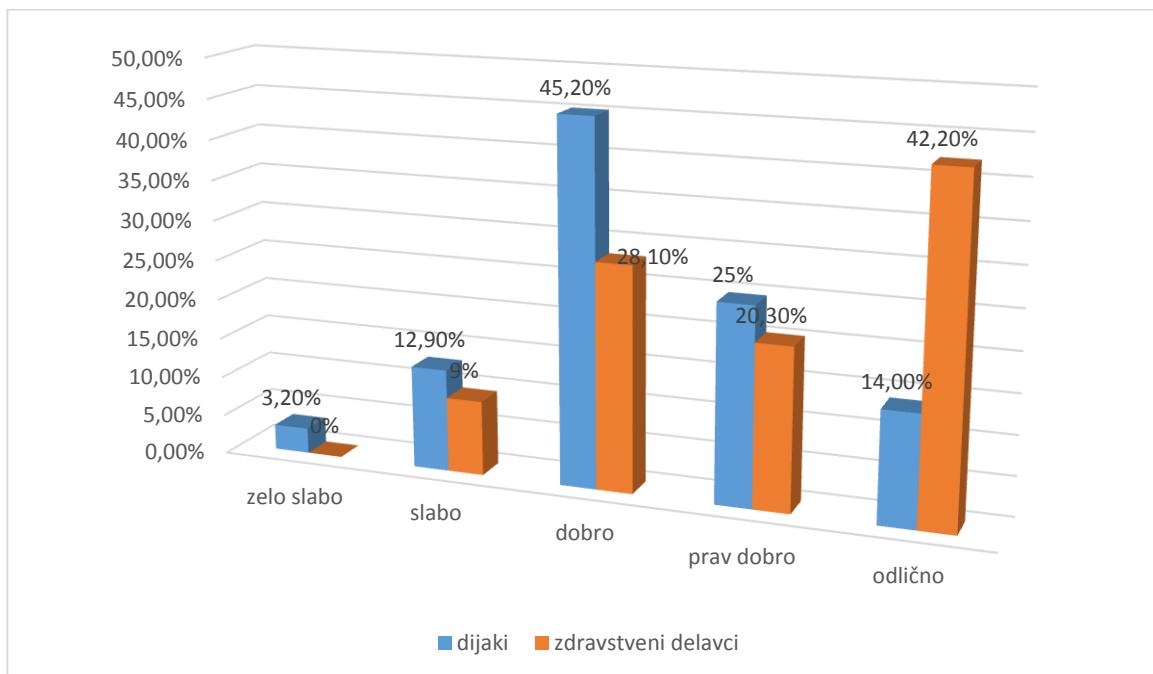
Tabela 2: Označite z oceno od 1 do 5 vaše mnenje, o sodelovanju in pomoči gluhim ter naglušnim ljudem

	Zelo slabo	Slabo	Dobro	Prav dobro	Odlično
<i>Strokovni delavci</i>	0%	24,7%	9,7%	6,5%	59,1%
<i>Vzgojitelji</i>	0%	10,8%	16,1%	62,4%	10,7%
<i>Učitelji v osnovne šole</i>	15,0%	0%	68,8%	14,0%	2,2%
<i>Zdravstveni delavci</i>	3,2%	12,9%	45,2%	24,7%	14,0%
<i>Delodajalci</i>	14,0%	79,6%	5,4%	1,0%	0%
<i>Starši</i>	3,2%	11,8%	24,7%	41,9%	18,4%
<i>Sošolci</i>	15,1%	21,5%	15,1%	23,6%	24,7%
<i>Skupaj</i>	100%	100%	100%	100%	100%

3.1.3 Hipoteza 3

Zdravstveni delavci v več odstotkih kot dijaki menijo, da zdravstveni delavci odlično sodelujejo z gluhami in naglušnimi osebami.

Postavljena tretja hipoteza je bila potrjena, saj več odstotkov dijakov meni, da zdravstveni delavci odlično sodelujejo z gluhami in naglušnimi osebami. Ta rezultat je bil sicer pričakovan, saj je vsak bodoči zdravstveni delavec odgovoril z misljijo na to, da bo nekoč odličen in pravičen zdravstveni delavec, kateri se bo trudil za dobro pacienta. Hipoteza 3 temelji na podatkih iz tabele 1 in 2 ter iz grafa 7.

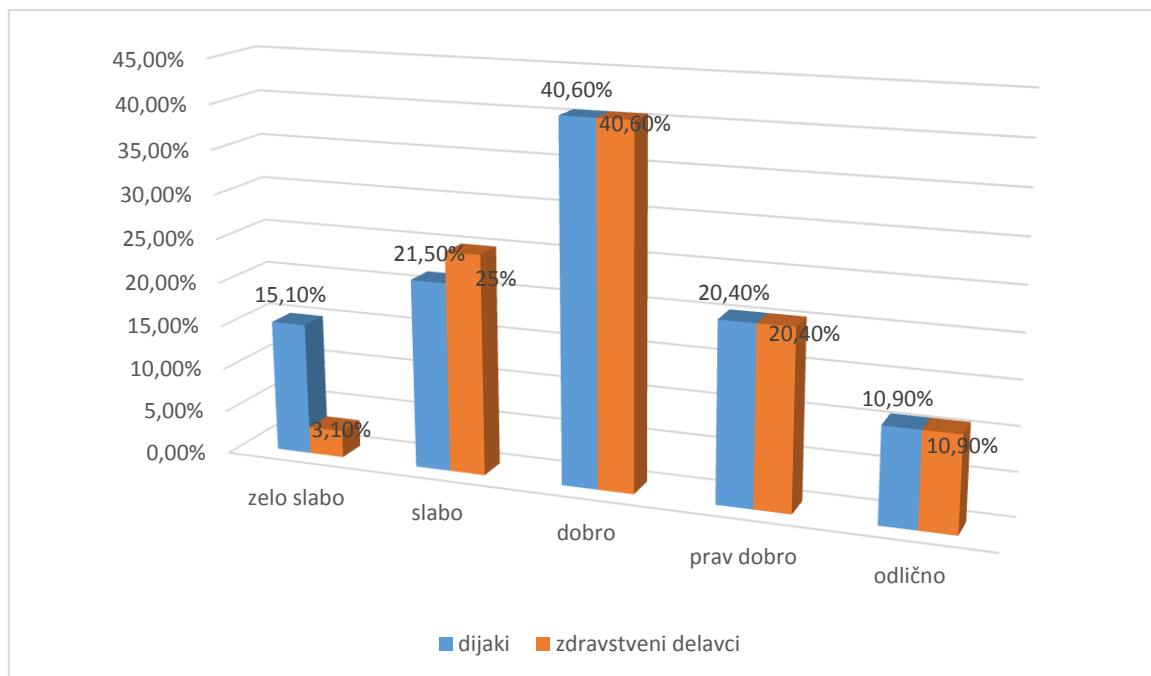

Grafikon 7: Sodelovanje zdravstvenih delavcev z gluhami in naglušnimi

3.1.4 Hipoteza 4

Manj kot polovica vseh anektiranih meni, da sošolci zelo slabo sodelujejo z gluhami in naglušnimi.

Četrto hipotezo sva potrdili, saj je veliko manj anektiranih oseb odgovorilo, da je sodelovanje sošolcev z gluhami in naglušnimi osebami zelo slabo. Po tem odgovoru lahko sklepava, da dijak z gluhoto ali naglušnostjo bi bil dobro sprejet in uspešen v družbi vrstnikov. Zdravstveni delavci pa so po večini odgovorili z odgovorom dobro, saj se zavedajo, da so včasih gluhi in naglušni zaradi svoje drugačne komunikacije, načina življenja ali pa le reakcije ob prejemu različne informacije lahko tarča posmeha ali pa v družbi rahlo diskriminirani. Hipoteza 4 je potrjena na podlagi pridobljenih podatkov, ki so razvidni iz tabele 1 in 2 ter grafa 8.

Grafikon 8: Sodelovanje sošolcev z gluhami in naglušnimi

Komunikacija gluhih in naglušnih

Prikaz odgovorov zdravstvenih delavcev

Tabela 3: Z (X) označite, kako ocenjujete navedene trditve

	Sploh se ne strinjam	Se ne strinjam	Delno se strinjam	Se strinjam	Popolnoma se strinjam	Skupaj
Gluhi in naglušni potrebujetejo večjo pomoč	0%	0%	0%	64,1%	35,9%	100%
Gluhi in naglušni ljudje se lahko šolajo v Sloveniji.	0%	0%	0%	3,1%	96,9%	100%
Gluhi in naglušni se lahko zaposlijo v Sloveniji.	0%	0%	0%	10,9%	89,1%	100%
O gluhih in naglušnih imam dovolj informacij.	0%	15,6%	53,2%	23,4%	7,8%	100%
Gluhi in naglušni izkoriščajo svoj zdravstveni status.	39,1%	60,9%	0%	0%	0%	100%
Gluhota in naglušnost sta prirojeni napaki	4,7%	73,4%	21,9%	0%	0%	100%
Gluhota in naglušnost je lahko posledica nesreče	0%	0%	0%	4,7%	95,3%	100%
Gluhi in naglušni ljudje lahko dobro komunicirajo	0%	0%	59,4%	12,5%	28,1%	100%
Gluhota ali naglušnost se lahko pozdravita	6,3%	21,9%	54,6%	17,2%	0%	100%
Gluhim in naglušnim ljudem je ponujeno dovolj medijskih možnosti za zabavo	50,0%	21,9%	14,1%	9,4%	4,7%	100%

Komunikacija gluhih in naglušnih

Tabela zbranih rezultatov dijakov

Tabela 4: Z (X) označite, kako ocenujete navedene trditve

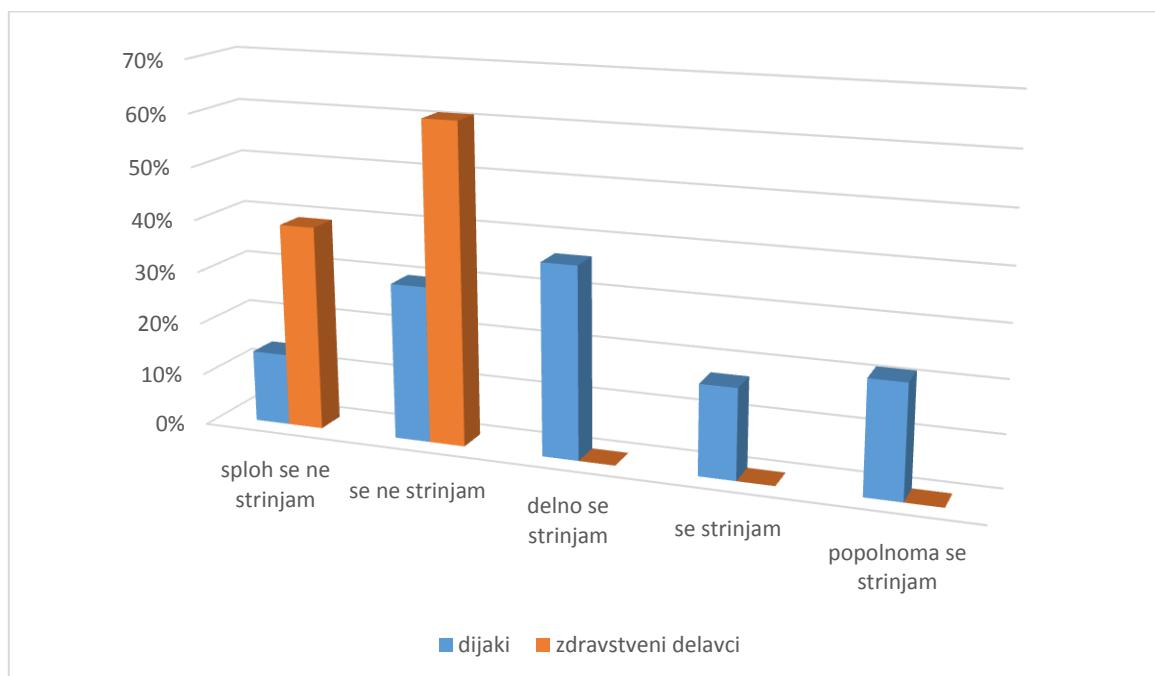
	Sploh se ne strinjam	Se ne strinjam	Delno se strinjam	Se strinjam	Popolnoma se strinjam	Skupaj
Gluhi in naglušni potrebujejo večjo pomoč	1,1%	5,4%	32,3%	23,7%	37,5%	100%
Gluhi in naglušni ljudje se lahko šolajo v Sloveniji.	0%	2,2%	19,4%	49,4%	29,0%	100%
Gluhi in naglušni se lahko zaposlijo v Sloveniji.	1,1%	6,5%	34,4%	33,3%	24,7%	100%
O gluhih in naglušnih imam dovolj informacij.	10,8%	14%	36,5%	17,2%	21,5%	100%
Gluhi in naglušni izkoriščajo svoj zdravstveni status.	14,0%	30,1%	36,5%	17,2%	2,2%	100%
Gluhota in naglušnost sta prirojeni napaki	22,6%	35,5%	19,4%	10,8%	11,7%	100%
Gluhota in naglušnost je lahko posledica nesreče	1,1%	8,6%	20,4%	29%	40,9%	100%
Gluhi in naglušni ljudje lahko dobro komunicirajo	4,4%	18,2%	31,2%	32,2%	14,9%	100%
Gluhota ali naglušnost se lahko pozdravita	19,4%	41,9%	19,4%	7,6%	11,7%	100%
Gluhim in naglušnim ljudem je ponujeno dovolj medijskih možnosti za zabavo	29,0%	11,7%	51,7%	3,2%	4,4%	100%

3.1.5 Hipoteza 5

Največ anekтирanih meni, da gluhi in naglušni ljudje izkoriščajo svoje zdravstveno stanje za doseganje pozornosti in pomoči v družbi.

Tudi ta hipoteza je zavrnjena, ker se v večji meri anketirani ne strinjajo s tem, da gluhi in naglušni izkoriščajo svoje zdravstveno stanje za doseganje pozornosti in pomoči v družbi.

Popolnoma se strinja le majhen delež dijakov, ki zaradi preslabega predznanja in izkušenj ne razmišljajo še dovolj odraslo oziroma nimajo tako zelo širokega pogleda na svet in na ljudi s posebnimi potrebami, ter še vedno upoštevajo stereotipe o gluhih in naglušnih, ki pa seveda popolnoma ne držijo.

Grafikon 9: Izkoriščanje zdravstvenega statusa gluhih in naglušnih

4 SKLEP

»Najtežja stvar v življenju je, da ga ljubimo v njegovem trpljenju« (Lev Nikolajevič Tolstoj, b.l.). Trpljenje pa lahko pomeni za nekoga tudi gluhotu ali naglušnost, za drugega pa je to le majhna pomanjkljivost, s katero živi in življenje ceni bolj kot vse ostalo. Kljub temu, da sva še precej mladi, da še nimava toliko znanja in izkušenj z življenjem, sva dobili ob tej raziskovalni nalogi zelo širok pogled na svet gluhih in naglušnih ljudi. Spoznali sva, da je drugačnost nekaj, kar bi moralo biti v današnji družbi cenjeno, spoštovano ter predvsem sprejemljivo, kar pa sodobna družna včasih ne podpira. Še vedno se zateka k starim in stalnim navadam in se ozira po mnenjih naših prednikov. To pa lahko pripelje do zmede in mogoče nehotne diskriminacije gluhih ali naglušnih. To moramo mi mladi spremeniti!

Ob izdelavi raziskovalne naloge sva spoznali, da se v resnici ne zavedamo, česa smo deležni in kaj vse nam je bilo podarjeno. Tukaj naši najstniški »nerešljivi problemi« postanejo le majhna snežinka, ki se stopijo ob padcu na toplo dlan. Gluhotu ali naglušnost pa ni le snežinka, je plaz, ki se lahko sproži v življenju nekoga ali pa ta velika gmota snega sprembla človeka že od rojstva. Tu pa nastopi družba ljudi, ki mora biti kot sonček in taliti to gmoto snega tako, da gluhim in naglušnim lajšamo življenje. Spoznali sva, da je premalo poskrbljeno za gluhe in naglušne ljudi v Sloveniji in tudi po svetu, za njihovo šolanje, zaposlovanje in samo oskrbo v zdravstvu. Čeprav tehnika napreduje, misliva, da je še vedno premalo pozornosti in denarja namenjenega razvoju pripomočkov, ki bi ljudem s to problematiko omogočili lepše in lažje življenje.

Sicer pa ima vse vedno dve plati, nič ni nikoli tako črno-belo, kot se na prvi pogled zdi. Res, da sva podali v zadnjem odstavku rahlo kritiko, ampak to ne pomeni, da za gluhe in naglušne sploh ni poskrbljeno. Zdravstveno osebje se trudi za čim boljše zdravljenje in nudenje zdravstvene pomoči, strokovni delavci pa jim nudijo pomoč pri izobraževanju in zaposlovanju. Sicer pa država tudi ustanavlja tudi društva, v katera se lahko gluhi in naglušni vključijo, tako je poskrbljeno tudi za njihov prosti čas, dodatno izobraževanje in samopomoč.

Nenazadnje pa sva iz anketnih vprašalnikih tudi razbrali, da je odnos slišečih dijakov in zdravstvenih delavcev do gluhih in naglušnih ljudi pozitiven. Mladina in malo starejša

Komunikacija gluhih in naglušnih

populacija se že zaveda problematike gluhih in naglušnih. Velik vpliv pa ima tudi izobrazba, kajti vsi so povezani z zdravstveno izobrazbo, ki nam širi obzorje in pogled na svet gluhih in naglušnih. Skozi pouk spoznamo to tematiko že v rosnih letih, kasneje pa tudi skozi prakso in s samim delom. Sami se že zelo veseliva dela v bolnišnici, zdravstvenem domu ali pa domu za starejše občane, kjer se bova verjetno srečali z gluho ali naglušno osebo in zaradi te raziskovalne naloge sva še bolj prepričani, da bova še bolj vestno, odgovorno in ljubeče sprejele osebo s takšno problematiko ter ji ponudili več prijaznosti ter potrpežljivosti.

Anonimni avtor je zapisal : »Se znova in znova trudim tako, da bi bilo meni in drugim lepo, zatorej te prosim ne kriči tako! se k meni obrni in povej mi lepo!« To je misel za konec. Upoštevajmo jo vedno, predvsem pa v stiku z gluho ali naglušno osebo.

5 LITERATURA

Knjižni in internetni viri:

1. Brumec, M., Groegl, S., Hernja, N., Ropert, D., Varžić, I., Werdonig, A. (2010). *Priročnik za delo z gluhih in naglušnih otroki*, Ljubljana.
2. Čagran, M., Schmit, M. (2006). *Gluhi in naglušni učenci v integraciji/inkluziji*, Maribor.
3. Grošelj, T. (2007). *Spletna televizija za gluhe in naglušne* (diplomsko delo). Fakulteta za družbene vede, Ljubljana.
4. Jakopič, K. (1999). Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, *Sluh Naglušnost in gluhost*, Ljubljana.
5. Juriševič, I. (2011). *Življenjski scenarij gluhih in naglušnih skozi šolska obdobja* (diplomska naloga). Fakulteta za socialno delo, Ljubljana.
6. Košir, M. (2008). *Neverbalna komunikacija ter gluhi in naglušni* (diplomsko delo). Fakulteta za družbene vede, Kranj.
7. Malovrh, N. (2014). *Inovacijski projekti 2013/2014*, Ljubljana.
8. Marcola, D. (2010). *Izobraževalna biografija gluhih in naglušnih odraslih* (diplomsko delo). Pedagoška fakulteta, Ljubljana.
9. Mohar, Š. (2013). *Gluhi in naglušni v izobraževalnem sistemu-študija primera zavoda* (diplomsko delo). Fakulteta za družbene vede, Ljubljana.
10. Oštir, M. (2009). *Vključitev gluhih in naglušnih oseb v življenjsko in delovno okolje* (diplomsko delo). Fakulteta za organizacijske vede, Maribor.
11. Petrović, S. (2006). *Izobraževanje gluhih in naglušnih v Sloveniji*, (diplomsko delo). Fakulteta za organizacijske vede, Maribor.
12. Podboršek, Lj. (2013). *Slikovni slovar slovenskega jezika*, Ljubljana.
13. Popowska, H. (2005). *Zgodnja zgodovina Slovanov v luči njihovega jezika*, Ljubljana.
14. Redžepović, A. (1995). *Odrasli gluhi in naglušni v Sloveniji*, Ljubljana.
15. Štanta, M., Jakopič, B. (1995). *Živeti s tišino-zbornik*, Ljubljana.
16. Štanta, M. (2013). *Naglušni naglušnemu o sluhu in slušnih aparatih*, Nova Gorica.
17. Vidmar, D. (1974). *Sluh-uvod v splošno audiologijo*, Ljubljana.
18. Vrtačić, V. (2014). *Vloga tolmača za slovenski znakovni jezik v procesu visokošolskega izobraževanja drugih*, (diplomsko delo). Fakulteta za uporabne družbene študije, Nova Gorica.

Viri slik:

1. Lisec,T. in Muharemović,N. (2016). Lasten vir
2. Pridobljeno s http://www.gluhinaglusnidolenjske.net/index.php?option=com_content&view=article&id=872:eni-na-kulturni-proslavi-drugi-na-protestih-&catid=91:2014&Itemid=130
3. Pridobljeno s <http://dirtydirge.tumblr.com/post/30501325532>
4. Pridobljeno s
http://www.delo.si/assets/media/picture/20130322/Panorama__djvu_1653208_simo_hires.jpeg2.jpeg?rev=3
5. Pridobljeno s http://ugniz.hr/wp-content/uploads/2013/11/jednorucna-i-dvorucna-abeceda-Ugniz.hr_1.jpg
6. Pridobljeno s <http://www.zveza-gns.si>

6 PRILOGA

Anketni vprašalnik o gluhih in naglušnih ljudeh v zdravstvu

Spoštovani!

Sva dijakinji 2. letnika programa srednje strokovno izobraževanje Srednje zdravstvene šole Celje. V sklopu raziskovalne naloge "Komunikacija gluhih in naglušnih", sva pripravili anketni vprašalnik, ki nama bo v pomoč pri zbiranju podatkov za raziskovalno nalogu. Zbrane podatke bova uporabili izključno za raziskovalne namene. Anketni vprašalnik je anonimен, zato vas vladljivo prosiva, da iskreno odgovorite na navedena vprašanja.

Za sodelovanje se vam iskreno zahvaljujeva.

Tadeja Lisec in Nehra Muharemović

1. Spol:

M Ž

Vaša starost:

- a) 17 do 19 let
 - b) 20 do 25 let
 - c) 25 do 40 let
 - d) nad 40 let

2. Vaš status:

- a) dijak/dijakinja,
 - b) srednja medicinska sestra/zdravstvenik
 - c) diplomirana medicinska sestra/zdravstvenik

3. Kdo je gluha oseba?

- a) oseba, ki nosi slušni aparat,
 - b) oseba, ki ne sliši nič,
 - c) ne vem.

Komunikacija gluhih in naglušnih

4. Kdo je naglušna oseba?
 - a) oseba, ki ne sliši dobro in lahko nosi slušni aparat,
 - b) oseba, ki ne sliši nič,
 - c) ne vem.

5. Ste že imeli stik z gluho ali naglušno osebo?
 - a) da
 - b) ne
 - c) se ne morem odločiti

6. V tabeli označite z (X), vaše mnenje, sodelovanje in pomoč z gluhami in naglušnimi ljudmi

	Zelo slabo (1)	Slabo (2)	Dobro (3)	Prav dobro (4)	Odlično (5)
Strokovni delavci					
Vzgojitelji					
Učitelji osnovne šole					
Profesorji srednje šole					
Zdravstveni delavci					
Delodajalci					
Starši					
Sošolci					

Komunikacija gluhih in naglušnih

7. V spodnji tabeli z (X) označite, kako ocenjujete navedene trditve

	Sploh se ne strinjam (1)	Se ne strinjam (2)	Delno se strinjam (3)	Se strinjam (4)	Popolnoma se strinjam (5)
Gluhi in naglušni imajo večje potrebe po pomoči.					
Gluhi in naglušni ljudje se lahko šolajo v Sloveniji.					
Gluhi in naglušni se lahko zaposlijo v Sloveniji.					
O gluhih in naglušnih imam dovolj informacij.					
Gluhi in naglušni izkoriščajo svoj zdravstveni status.					
Gluhota in naglušnost sta prirojeni napaki.					
Gluhota ali naglušnost je lahko posledica nesreče.					
Gluhi in naglušni ljudje lahko dobro komunicirajo					
Gluhota ali naglušnost se lahko pozdravi.					
Gluhim in naglušnim ljudem je ponujeno dovolj medijskih možnosti za zabavo in obveščenost.					
V SLO imamo dovolj izučenih ljudi za pomoč, gluhim in naglušnim.					

ZAHVALA

Zahvaljujeva se mentorici, gospe Cvetki Pangerl, za strokovno pomoč, nasvete, spodbudo in podporo pri izdelavi in oblikovanju raziskovalne naloge. Zahvaljujeva se tudi gospe Slavki Kosi za recenzijo in gospe Maji Antonič za lektoriranje raziskovalne naloge. Gospodu Petru Čepinu Tovorniku pa hvala za usmeritve in spodbudne besede.